Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΛΑΤΕΙΑ | ΚΡΙΤΙΚΗ

onlytheater.gr/buzz/onlytheaterreview/item/i-megali-plateia-kritiki

4.8/**5** κατάταξη (4 ψήφοι)

- **Ημερομηνία:** Δευτέρα, 23/12/2019 23:13
- **Συντάκτης:** Παναγιώτης Κολέλης
- **Κατηγορία:** Κριτική Onlytheater

Δεν είναι εύκολο να αναμετριέσαι με την ανθρώπινη ιστορία, με όσα διαδραματίστηκαν στο παρελθόν, με γεγονότα και μνήμες που χαράχτηκαν βαθιά στον ιστορικό χρόνο και επηρέασαν το παρόν και το μέλλον ολόκληρων οικογενειών.
«**Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΛΑΤΕΙΑ**» του **Νίκου Μπακόλα** είναι ένα πολυπρισματικό βιβλίο, που διατρέχει αριστοτεχνικά τη μεταπολεμική Θεσσαλονίκη, μέσα από χαρακτήρες που προσπάθησαν να δημιουργήσουν ζωή, να διεκδικήσουν το μερίδιο που τους αναλογούσε στην κανονικότητα, να «μην πιαστούν στο δόκανο της συλλογικής μοίρας», να κάνουν όνειρα, μα κυρίως να παραμείνουν όρθιοι και ζωντανοί στη σκιά της Κατοχής και του Εμφυλίου. Αυτό το βιβλίο βραβεύτηκε το 1988 με το Α΄ Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος.
Ο **Άκης Δήμου** ανέλαβε, μετά από παραγγελία του ΚΘΒΕ, την κοπιώδη προσπάθεια να το διασκευάσει. Το έκανε επιτυχώς, εστιάζοντας στα σημεία που φωτίζουν εκείνα τα στοιχεία των χαρακτήρων που μας φέρνουν σε επαφή με την ψυχοσύνθεσή τους και τις υπαρξιακές τους αναζητήσεις.
Η **Ελένη Ευθυμίου** – με την καθοριστική βοήθεια του **Γιάννη Βαρβαρέσου** και της **Γιώτας Κουϊτζόγλου** – ανέλαβε με τη σειρά της να το σκηνοθετήσει, δημιουργώντας μία

πολυεπίπεδη σκηνική φόρμα, που συνταιριάζει διαφορετικές δράσεις των πρωταγωνιστών, παντρεύοντας με τρόπο στέρεο και λειτουργικό τις πολλές μικρές ιστορίες σε μία μεγάλη, στη «μεγάλη πλατεία». Επίσης, δεν παραλείπει να συμπεριλάβει πλείστα όσα σκηνοθετικά ευρήματα και να χρησιμοποιήσει ετεροχρονισμούς, προκειμένου να αναπαραστήσει όσο πιο πιστά γίνεται την ιστορία μπροστά στον θεατή.
Οι ηθοποιοί άλλοτε επιχειρούν μια βαθιά κατάβαση στη μνήμη, προσπαθώντας να απεκδυθούν την ατομική τους ευθύνη και να ιχνηλατήσουν έναν διαφορετικό κόσμο, από αυτόν που ζουν και άλλοτε ενδοσκοπούν προς τον ρεαλισμό, με τρόπο αδρό και κυνικό, κερδίζοντας το υποκριτικό στοίχημα - πρώτα απ' όλα με τον ίδιο τους τον εαυτό. Επιχειρούν να συνυπάρξουν μεταξύ τους είτε μέσα από τα κοινά τους βιώματα, από την ανάγκη τους να αγαπήσουν και να αγαπηθούν, είτε μέσα από εκείνα τα πολιτικά προτάγματα που ανυψώνουν την ανθρώπινη ύπαρξη.
Η **Κατερίνα Σισίνη**, που έχει τον ρόλο της Αγγέλας, μιας ενζενί που ανεβαίνει τον δικό της προσωπικό Γολγοθά, αποτελεί την αποκάλυψη της παράστασης. Με διαφεύγον βλέμμα και ξεχωριστή υποκριτική δεινότητα, χειρίζεται τις μεταλλάξεις του ρόλου της, σαν φτασμένη ηθοποιός, ενώ την ίδια στιγμή το φωνητικό της ηχόχρωμα γοητεύει και συνεπαίρνει τον θεατή.
Από κοντά και ο υπόλοιπος θίασος, μια πλειάδα εξαιρετικών ηθοποιών που κινούνται στον σκηνικό χώρο υπολογίζοντας καλά, κάθε τους κίνηση, προσέχοντας τον τόνο και το ύφος της φωνής τους, καθώς και κάθε λογοτεχνική «αμυχή» του μυθιστορήματος.
Η πλοκή διαπλέκεται γύρω από τρεις οικογένειες που αντιπροσωπεύουν το πολιτικοκοινωνικό περιβάλλον της εποχής: την λαϊκή του Φώτη (**Γιάννης Μαστρογιάννης**), την μικροαστική του Χρίστου (**Νίκος Καπέλιος**) και την αστική του Γιάννη (**Χρήστος Παπαδημητρίου**). Η «χωρική» τοποθέτησή τους καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης συνομιλεί διαλεκτικά με τις έννοιες "θύτης" και "θύμα", όπως επίσης και με την έννοια της διαρκούς ουτοπίας ή έστω κάποιας μορφής πρωτόφαντης Νεφελοκοκκυγίας.
«Με ποιον θα πας;» ακούγεται κάποια στιγμή για να έρθει αμέσως η απάντηση «με εκείνον που χτυπάει πιο δίκαια», δείχνοντας -κατά κάποιον τρόπο- την ανάγκη των ανθρώπων εκείνη την εποχή, να διαλέξουν στρατόπεδο, να αισθανθούν ότι συμμετέχουν σε κάτι, να πάρουν το μέρος όχι κατ' ανάγκη του πιο δυνατού, αλλά εκείνου που πάλευε - και παλεύει - για τη σωστή υπόθεση, για τη δημιουργία μιας κοινωνίας που θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα της πλειονότητας των ανθρώπων. Ταυτόχρονα, η φράση αυτή, εμπεριέχει και την απουσία εναλλακτικής που υπήρχε για πολλούς, των αδιεξόδων από τα οποία ταλανίζονταν άνθρωποι που είχαν επωμιστεί μεγάλες ευθύνες στις πλάτες τους, αλλά και της εσωστρέφειας όλων εκείνων που έψαχναν να πιαστούν από οπουδήποτε σε μια απέλπιδα προσπάθεια να σωθούν και να παραμείνουν ζωντανοί.
«Κι αναρωτιόμασταν: ίσως άμα πεθαίναμε όλοι εμείς και βγαίνανε καινούργιοι άνθρωποι, που δε θ' αναθυμούνται τίποτα απ' όλα αυτά, ίσως τότε σταματούσαν οι διχόνοιες και οι σκοτωμοί». Ακόμα κι αν σε πολλούς η έννοια του καινούργιου ανθρώπου μοιάζει ετερόδοξη ή υπερβολική, είναι σημαντικό που τίθεται και ακόμα πιο σημαντικό που αυτή η

έννοια καθόριζε – και καθορίζει – πολλές από τις πράξεις των ανθρώπων.
Τα σκηνικά της **Ευαγγελίας Κιρκινέ**, τα κουστούμια του **Άγγελου Μέντη** και η μουσική του **Λευτέρη Βενιάδη**, αποτελούν ανεξίτηλες πινελιές στο θυμικό του θεατή.
Τα βίντεο που επιμελήθηκαν ο **Δημήτρης Ζάχος** (σκηνοθεσία, μοντάζ) και ο **Παύλος Λιγούρης** (διεύθυνση φωτογραφίας) προσφέρουν την απαραίτητη αποφόρτιση στον θεατή, προκειμένου να πάρει τις κατάλληλες ανάσες και να βυθιστεί εκ νέου μέσα στην ιστορία.
Συμπερασματικά, μπροστά στα μάτια μας ξετυλίγεται μια ιστορία που μας αφορά όλους, μια ιστορία για τη χαμένη νιότη, τις αυταπάτες, τη ματαιότητα, τις φιλοδοξίες και την αβεβαιότητα που ενυπάρχει στις ζωές όλων μας. Ταυτόχρονα, όμως, ξετυλίγεται και μια ιστορία που μας δίνει θάρρος να συνεχίσουμε να παλεύουμε, να μην συμμορφωθούμε με την παραίτηση και την αδράνεια, να μην «παραδεχτούμε την ήττα», να διατηρήσουμε ζωντανή την ελπίδα, την κινητήρια δύναμη της Ιστορίας και της «μεγάλης πλατείας» - της θεατρικής και της πραγματικής.